

Yt-menettelyn päättymisen henkilöstömenojen säästämiseksi / toimenpide

KHAL § 374

Esittelijä: kaupunginjohtaja Juha Majalahti

Valmistelija / lisätietoja antaja:

kaupunginjohtaja Juha Majalahti, puh. (09) 4258 3601
tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Karkkilan kaupungin talous on ollut jo pitkään epätasapainossa. Vuoden 2012 tilinpäätös oli 822 000 euroa alijäämäinen ja ta-
seessa 31.12.2012 oli kumulatiivista alijäämää yhteensä 1,6 mil-
joonaa euroa. Kuluvan vuoden ennuste alijäämästä on 931.000
euroa eli alijäämää olisi vuoden 2013 päättyessä 2,5 miljoonaa
euroa. Alijäämä tulee osoittaa katettavaksi suunnittelukaudella
2014 - 2017.

Kaupunki on vahvasti velkaantunut, minkä lisäksi investointi- ja
korjausvelkaa on kertynyt vuosikymmenten kuluessa runsaasti.
Talousarviolainoja kaupungilla oli kaikkiaan vuoden 2012 päät-
tyessä 39,6 miljoonaa euroa eli 4.343 euroa jokaista karkkilalais-
ta kohti. Vuoden 2013 syyskuun loppuun mennessä velkaantumi-
nen on entisestään lisääntynyt.

Vuonna 2010 hyväksytyssä kaupungin strategiassa talouden ta-
sapainottaminen nostettiin keskeiseen rooliin. Tuolloin uskottiin,
että talouden taantuma oli poistumassa ja elinkeinoelämän elpy-
minen oli alkamassa. Vuoden 2011 eduskuntavaalien jälkeen pe-
rustettu hallitus päätti mittavista kuntien valtionosuuksien leik-
kauksista osana julkisen talouden kestävyysvajeen torjuntaa.
Karkkilan valtionosuusleikkaukset vuonna 2012 olivat noin 1,2
miljoonaa euroa ja leikkausten määrä on edelleen jatkunut. Sa-
malla tehtiin myös verotulojen tasaukseen muutos, jolla kiinteistö-
verotuotot irrotettiin tasausjärjestelmästä, minkä vaikutus vuosit-
taisiin verotuloihin oli Karkkilaan noin -200.000 euroa. Taantumaa
ja edellä kuvatun verotuloperusteiden vaikutuksesta vuoden 2012
verotulot eivät kasvaneet Karkkilassa ollenkaan.

Kaupunginhallituksen nimeämä talouden tasapainotustyöryhmä
on koonnut ehdotuksen talouden tasapainotusohjelmaksi, jonka
kaupunginhallitus osaltaan hyväksyi 30.9.2013 ja kaupunginval-
tuusto 7.10.2013. Ohjelman toteuttamisella tavoitellaan alijäämän
kattamista viimeistään vuoden 2016 tilinpäätöksessä. Toimenpi-
teet ovat varsin mittavat ja kattavat kaikki toimialat. Henkilöstö-
menojen säästötavoite on vuodelle 2014 kaikkiaan 600.000 euroa
ja vuodelle 2015, jolloin vaikutukset kohdistuvat koko kalenteri-
vuoteen 900.000 euroa. Laskennassa henkilötövuosikustannuk-
set muodostuvat välittömistä palkka- ja henkilösivukuista. Esim.
työhuone-, työterveyslääkäri- tai matka- ja koulutuskulujen vähe-
nemää ei huomioida säästöinä. Vastaavasti mahdollisia verotulo-

menetyksiä tai kohoavia eläkevakuutusmaksuja ei ole myöskään arvioitu kulujen lisäyksenä. Ohjelma käsittää mm. toimitilajärjestelyjä, veroprosentin korotuksen vuonna 2015, Perusturvakuntayhtymä Karviaisen järjestämien vanhusten asumispalvelujen rakenteellisia muutoksia.

Kaupunginhallitus 30.9.2013 § 286 päätti käynnistää työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain (yhteistoimintalain) mukaiset neuvottelut henkilöstömenojen vähentämiseksi, joiden tavoitteena on saada pysyvä 900 000 euron vuosittainen säästö henkilöstömenoihin. Vuoden 2014 henkilöstömenojen säästötavoite on 600 000 euroa.

Yhteistoimintalain mukaisesti yhteistoimintamenettelyssä neuvoteltiin yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi taloudellisista syistä toimeenpantavista osa-aikaistamisista ja irtisanomisista sekä niiden perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista.

Yt-neuvottelut alkoivat pääsopijajärjestöjen kanssa 11.10.2013 ja neuvotteluja jatkettiin 24.10.2013, 11.11.2013, 15.11.2013 ja ne päätettiin 22.11.2013.

Työllistymistä edistävänä ja eläköitymistä tukevana toimenä työnantaja ilmoitti yt-neuvottelujen käynnistymisestä te-toimistolle, työsuojelupäällikölle ja työterveyshuollolle. Neuvotteluissa sovittiin, että koko henkilöstölle pidetään asiasta kaksi samansisältöistä tiedotustilaisuutta 12.11. klo 15.00 ja 14.11. klo 9.00. Lisäksi sovittiin, että järjestetään 25.11.2013 klo 13 yhteinen eläkeasioita ja te-toimiston palveluita koskeva tilaisuus, jossa ovat paikalla Kevan (Kuntien Eläkevakuutuksen) edustaja, eläkeasiamies Paula Laiho, talous- ja henkilöstöjohtaja Annu Kalliaisenaho sekä te-toimiston edustaja. Lisäksi irtisanottavalle henkilöstölle on mahdollisuus järjestää alkuvuodesta uudelleensijoittumisvalmennusta, jonka järjestää te-toimisto. Myös pääsopijajärjestöt järjestävät vastaavia tilaisuuksia jäsenilleen.

Työnantajan neuvotteluesityksessä tarjottiin mm. paikallista sopimusta lomarahojen vaihtamisesta. Koska neuvottelutuloksena ei syntynyt paikallista sopimusta henkilöstömenojen alentamiseksi, on työnantajan ryhdyttävä yksipuolisiin toimiin niiden saavuttamiseksi.

Jäljempänä esitetty henkilötyövuosien vähentäminen perustuu työntekijöiden osalta työsopimuslain 7 luvun 3 §:n määräyksiin taloudellisista ja tuotannollista irtisanomisperusteista. Sen mukaan työnantaja saa irtisanoa työsopimuksen, kun tarjolla oleva työ on taloudellisista, tuotannollisista tai työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelystä johtuvista syistä vähentynyt olennaisesti ja pysyvästi. Vastaava määräys sisältyy viranhaltijoiden osalta kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (viranhaltijalaki) 8 luvun 37 §:ään.

Karkkilan kaupungin hallintosäännön mukaan irtisanomisesta

päättää se, joka valitsee tai ottaa työntekijän työsopimussuhteen. Irtisanomisesta päättää kaupunginvaltuuston valitsemalle viranhaltijalle kaupunginhallitus lukuun ottamatta kaupunginjohtajaa.

Kaupungin irtisanomisperusteet ja osa-aikaistamisperusteet ovat työntekijöiden ja viranhaltijoiden osalta taloudelliset.

Kaupunginhallitus oikeuttaa toimielimet ja viranhaltijat määräämään irtisanomispäätöksissään, ettei työoikeutta tai -velvollisuutta ole.

Virkasuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi perustuu viranhaltijalain 5 luvun 21 §:ään, jonka mukaan työnantaja voi, varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi, yksipuolisesti muuttaa virkasuhteen osa-aikaiseksi em. 37 §:ssä tarkoitetulla irtisanomisperusteella irtisanomisaikaa noudattaen. Vastaava säännös työsuhteen osalta sisältyy työsopimuslain 7 luvun 11 §:ään.

Karkkilan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus ja lautakunta päättävät alaisensa henkilöstön palvelussuhteen muuttamisesta yksipuolisesti osa-aikaiseksi.

Mahdollisuudet henkilötövuosien vähentämiseen vaihtelevat eri yksiköissä huomattavasti esim. säästöjen asettamista henkilöstö- ja palvelumitoituksista, valtionosuuksien perusteista ja kaupungin tekemistä priorisoinneista johtuen. Henkilötövuosien vähentäminen varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta on pääsääntöisesti vaikeampaa kuin hallinnon, vapaa-aikatoimen ja teknisen toimen tuottamista palveluista. Tietoteknisten ratkaisujen, palvelutason alentamisen ja palvelujen lakkauttamisen sekä palvelujen ulkoistamisen myötä voidaan henkilötövuosien määrää alentaa. Ulkoistamiseen turvaudutaan vain silloin, kun se on taloudellisesti ja/tai toiminnallisesti perusteltua.

Toimialoittain arvio henkilöstöresurssin säästötavoitteen kohdentamisesta on se, että hallinnon ja talouden toimialalle kohdennetaan noin viiden henkilötövuoden verran, vapaa-aikatoimelle 4 - 5 htv, kasvatukseen ja opetukseen 9 - 10 htv sekä tekniselle ja ympäristötoimialalle kuusi henkilötövuotta. Em. tavoitteisiin sisältyy tänä vuonna vapaaksi jääneet ja jäävät vakanssit, hyödynnettävissä olevat eläköitymiset ja irtisanoutumiset. Työnantajan mahdollisesti yksipuolisesti irtisanottavia ja osa-aikaistamisia tulee kaikkiaan arviolta noin kymmenen.

Kaupunki työnantajana hyödyntää em. henkilötövuosien vähentämisessä mahdollisimman tarkoin henkilökunnan vapaaehtoiset eläköitymiset ja irtisanoutumiset. Lisäksi työnantajan toteuttamat irtisanomiset kohdistuvat henkilökuntaan, jonka työpanos on ainakin osittain korvattavissa jäljelle jäävän henkilökunnan työpanoksella. Lisäksi työnantaja priorisoi palvelut, joihin enin osa työpanoksen vähentämisestä kohdistuu. Tällaisia ovat hallinto- ja talous-, vapaa-aika- sekä tekniset ja ympäristöpalvelut, joissa palvelujen kysyntä vaihtelee vuodenaikojen tai kaupunkilaisten pal-

velutarpeiden mukaan.

Työvoiman vähentämisjärjestyksessä noudatetaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen VIII luvun 4 §:n määräyksiä työvoiman vähentämisjärjestyksestä. Mahdollisuuksien mukaan irtisanomisissa noudatetaan sääntöä, jonka mukaan viimeksi irtisanotaan kunnan toiminnalle tärkeitä työntekijöitä ja saman työnantajan työssä osan työkyvystään menettäneitä. Jos työntekijät ovat em. perusteilla samanarvoisia, kiinnitetään huomiota myös työntekijän huoltovelvollisuuden määrään ja palvelussuhteen kesto- aikaan.

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Käsittely:

Keskustelun kuluessa kaupunginjohtaja antoi seuraavan päätösehdotuksen:

Kaupunginhallitus irtisanoo em. yt-menettelyn perusteella taloudellisista syistä kehittämispäällikkö Satu Sarinin yhden kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen siten, että työvelvollisuus on erikseen esimiehen kanssa sopien enintään 1 - 5 päivää.

Karkkilan kaupungilla ei ole avoinna olevia työtehtäviä.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano:

Satu Sarin